

Hovedinstruks for Eksportstrategirådet

Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet, med ikrafttredelse 01.04 2022

1 INNLEDNING

Hovedinstruks for Eksportstrategirådet (ESR), heretter Hovedinstruksen, er fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) i henhold til Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten (Økonomiregelverket).

Formålet med Hovedinstruksen er å definere etatens samfunnsoppdrag, fordeling av myndighet og ansvar mellom departementet, styret og administrasjonen, og gi departementets eventuelle forutsetninger for og krav til virksomhetens drift, systemer, rutiner og styringsprosesser. Hovedinstruksen skal også angi forholdet til Økonomiregelverket og unntak fra dette. Økonomiregelverket er overordnet Hovedinstruksen. Ved bruk av Hovedinstruksen må man derfor også forholde seg til alle punktene i Økonomiregelverket.

Riksrevisjonen skal ha kopi av Hovedinstruksen.

2 EKSPORTSTRATEGIRÅDETS SAMFUNNSOPPDRAG

Formål og mål:

Formålet med Eksportstrategirådet er å utløse potensialet for økt verdiskapende eksport som ligger i at næringslivet og virkemiddelapparatet i fellesskap beslutter, finansierer og gjennomfører noen utvalgte større strategiske eksportsatsinger.

Samfunnsmålet med etaten er: Størst mulig verdiskaping fra norsk eksport.

Brukermålet er: Norsk næringsliv utnytter flere muligheter i internasjonale markeder.

En større strategisk eksportsatsing er et stort flerårig prosjekt som også kan bestå av mange delprosjekter. Den koordinerte felles innsatsen i satsingene skal gjøre det mulig for norsk næringsliv og virkemiddelaktørene å gjennomføre større prosjekter enn de har ressurser til på egen hånd. Hver satsing skal ha konkrete mål for økt verdiskaping fra eksport, og forutsetter koordinert innsats fra flere aktører.

Med flere muligheter i internasjonale markeder menes først og fremst muligheter som fører til økt eksport fra norske bedrifter. Felles utnyttelse av kunnskap om nye markeder, nettverk og distribusjonskanaler, og kunnskap om ny teknologi og erfaring fra eksport, vil også kunne gi grunnlag for økt produktivitet og dermed bedre konkurransevne for norske bedrifter internasjonalt.

Hovedoppgaver:

Eksportstrategirådet har to hovedoppgaver:

1. gjennomføre strategiske analyser av eksportpotensialet i norsk næringsliv og identifisere markedspotensial for norske løsninger i internasjonale markeder.
2. prioritere, utvikle, beslutte, følge opp og evaluere noen utvalgte større strategiske eksportsatsinger som tilrettelegger for at norsk næringsliv bedre blir i stand til å utløse sitt potensial for økt eksport.

I tillegg skal Eksportstrategirådet gi årlige innspill til regjeringen/statsbudsjettet om eksportsatsinger.

Satsingene vurderes på grunnlag av strategiske analyser av eksportpotensialet i norsk næringsliv og identifisert markedspotensial for norske løsninger i internasjonale markeder. Tilskudd til de strategiske satsingene går til virkemiddelaktørene som gjennomfører tiltak i prosjektene. I prosjektbeskrivelsene skal det fremgå hvem som har ansvar for å gjennomføre tiltakene, og hvordan de skal finansieres og følges opp. Det er en forutsetning at finansiering av satsingene gjennomføres i henhold til Lov om offentlige anskaffelser og statsstøtteregulverket.

Det er en forutsetning at alle satsingene skal være medfinansiert med næringslivet, og at satsingene skal ha definert:

- anslag på økt eksport
- antatte læringseffekter
- delprosjekter, tiltak, og hvem som har ansvar for å gjennomføre tiltakene
- budsjett og hvordan satsingene skal finansieres av både statlige aktører og private aktører i form av egeninnsats og/eller tilskudd
- hvordan gjennomføring av satsingene skal kontrolleres og følges opp
- hvordan gjennomføring av satsingene og effekter av prosjektene skal evalueres

Krav til medvirkning og forpliktende samarbeid:

Eksportstrategirådet skal samarbeide med næringslivet, virkemiddelapparatet og utenriktjenesten, både om analysene, prioritering og utvikling av de strategiske eksportsatsingene. Eksportstrategirådet kan ikke instruere de andre aktørene til å delta i de ulike satsingene.

Det er Eksportstrategirådets styre som beslutter satsingene og hvem som skal gjennomføre prosjektene i satsingene i henhold til vedtatt plan. Det er en forutsetning at budsjettmidlene kanaliseres gjennom det eksisterende virkemiddelapparatet. Eksportstrategirådets tildelinger til aktører som ikke er en del av staten som juridisk enhet, skal følge Regelverk for tilskudd til strategiske eksportsatsinger.

Eksportstrategirådet skal oversende egne brev til aktørene som deltar i satsingene som tydeliggjør rolle- og ansvarsfordelinger, og hvordan satsingene skal finansieres og følges opp. Disse planene er forpliktende for alle aktørene som bidrar i satsingene.

Eksportstrategirådet skal følge opp at satsingene gjennomføres som forutsatt og at eventuelle avvik håndteres på rett nivå.

3 TILKNYTNINGSFORM

Eksportstrategirådet er et bruttobudsjettert forvaltningsorgan. Det innebærer at staten har et økonomisk og juridisk ansvar for virksomheten og at næringsministeren er politisk og

konstitusjonelt ansvarlig for Eksportstrategirådets virksomhet. Eksportstrategirådet er underordnet næringsministerens instruksjons- og omgjøringsmyndighet.

4 FORDELING AV MYNDIGHET, ANSVAR OG STYRINGSDIALOG MELLOM NFD OG EKSPORTSTRATEGIRÅDET

4.1 DEPARTEMENTETS MYNDIGHET OG ANSVAR

NFDs oppfølging av Eksportstrategirådet ivaretas gjennom styringsdialogen mellom Eksportstrategirådet og NFD. NFD har ansvar for å gjennomføre evaluering av Eksportstrategirådet.

4.2 EKSPORTSTRATEGIRÅDETS MYNDIGHET OG ANSVAR

4.2.1 EKSPORTSTRATEGIRÅDETS STYRE

Eksportstrategirådet ledes av et styre oppnevnt av NFD. NFD delegerer myndighet årlig gjennom tildelingsbrevet og flerårig gjennom Hovedinstruksen.

Styret har ansvar for:

- god strategisk og operasjonell styring i et flerårig perspektiv
- å påse at Eksportstrategirådet har god måloppnåelse, effektiv ressursbruk og overholder lover og regler
- å drive virksomheten i tråd med bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov og forskrift, styringsdokumenter for Eksportstrategirådet og i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger
- å påse at Eksportstrategirådet har effektiv intern styring og kontroll
- å prioritere og beslutte strategiske eksportsatsinger og påse at Eksportstrategirådet følger opp at disse satsingene gjennomføres og evalueres
- å ivareta rapportering til overordnede myndigheter
- å ansette administrerende direktør

Ansettelse av administrerende direktør

Administrerende direktør for Eksportstrategirådet tilsettes på åremål for en periode på 6 år med mulighet for en (1) påfølgende periode på 6 år. Eksportstrategirådet er administrerende direktørs arbeidsgiver og styret fastsetter instruks for administrerende direktør, herunder myndighet og ansvar. Årlig kontrakt signeres av administrerende direktør som arbeidstaker, styret i Eksportstrategirådet som arbeidsgiver og NFD som stadfester kontraktens gyldighet.

Delegasjon av avgjørelsesmyndighet

Styret kan delegere myndighet til administrerende direktør. Styret skal fastsette interne instruksjoner som regulerer ansvarsforholdet mellom styret, administrerende direktør og virksomhetens øvrige ledelse.

Styrets medlemmer

Eksportstrategirådets styre skal bestå av maksimalt 8 medlemmer som oppnevnes av NFD (inkl. styreleder og eventuell nestleder). Styrets medlemmer oppnevnes for inntil to år av gangen. Godtgjørelsen til styremedlemmene fastsettes av NFD.

Hovedinstruks for Eksportstrategirådet

Styrets beslutningsdyktighet

Styret er beslutningsdyktig når minst 2 medlemmer deltar. Det er en forutsetning at habilitetskonflikter er vurdert og håndtert før beslutninger fremmes for styret. Det skal foreligge rutiner for dette. Ved stemmelikhet er styreleders stemme avgjørende.

Styrets møter

Styret møtes så ofte som styrets leder finner det nødvendig, eller når det kreves av et annet styremedlem. Det føres protokoll fra styrets møter.

Styreevaluering

Styret skal hvert år gjennomføre en styreevaluering. Styreevalueringen skal bl.a. omfatte vurderinger av hvordan habilitetskonflikter er løst og hvordan dette har påvirket styrets arbeid og effektivitet. Dersom styret finner det hensiktsmessig, skal evalueringen oversendes NFD.

4.2.2 EKSPORTSTRATEGIRÅDETS ADMINISTRASJON

Administrerende direktørs oppgaver og ansvar

Administrerende direktør skal stå for ledelse av den daglige drift i samsvar med de retningslinjer og pålegg som styret gir. Administrerende direktør har ansvaret for at styrets vedtak effektueres. Med styrets samtykke kan administrerende direktør delegerer myndighet til andre av Eksportstrategirådets ansatte. Dette gjelder også hvem som skal lede administrasjonen i administrerende direktørs fravær.

Ansettelsesforhold

Eksportstrategirådets ansatte er statsansatte, og Eksportstrategirådet skal følge alminnelige bestemmelser for statsforvaltningen, med mindre særlige unntak er gitt. Eksportstrategirådets personale ansettes i tråd med statens personalreglement.

4.3 STYRINGSDIALOGENS FORM OG INNHOLD

Den formelle styringsdialogen mellom departementet og Eksportstrategirådet består av følgende hoveddokumenter:

- Hovedinstruks for Eksportstrategirådet
- Regelverk for tilskudd til strategiske eksportsatsinger
- NFDs tildelingsbrev til Eksportstrategirådet
- Eksportstrategirådets årsrapport
- Eksportstrategirådets øvrige faste rapporteringer i løpet av året
- NFDs tilbakemelding på rapporteringen
- NFDs referater fra etatsstyringsmøtene med Eksportstrategirådet og eventuelt andre møter hvor NFD gir styringssignaler

Møter av styringskarakter mellom NFD og Eksportstrategirådet inngår også i styringsdialogen. Styringssignaler skal gis skriftlig. Etatsstyringsmøter skal utgjøre det formelle forumet for styring mellom NFD og styret. Innkalling til etatsstyringsmøtene rettes til styrets leder. Administrerende direktør har også rett til å delta i etatsstyringsmøtene. Antall planlagte etatsstyringsmøter og alle rapporteringskrav skal framgå av tildelingsbrevet.

NFD skal varsles snarest dersom frister eller forventet kvalitet ikke kan overholdes. Det understrekes at Eksportstrategirådet skal legge stor vekt på presis rapportering og må sørge

for at leveranser er kvalitetssikret. Eksportstrategirådet plikter å informere NFD umiddelbart ved vesentlige avvik og om saker med mulig mediemessig eller politisk interesse.

5 KRAV TIL VIRKSOMHETENS INTERNE STYRING

Eksportstrategirådets internkontroll skal utformes og gjennomføres slik at den gir rimelig grad av sikkerhet for at virksomheten når de mål som er fastsatt, har en effektiv drift, pålitelig rapportering og at lover og regler følges. Internkontrollen skal være tilpasset Eksportstrategirådets egenart og være basert på risiko og vesentlighet. Systemer, prosesser og rutiner for internkontroll skal dokumenteres.

Sikkerhet og beredskap

Arbeidet med sikkerhet og beredskap skal tilpasses virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet. Eksportstrategirådet skal ha god styring og kontroll med informasjonssikkerheten i samsvar med relevante mål i nasjonal strategi for digital sikkerhet og tiltaksplan. Eksportstrategirådet har ansvar for å forebygge og håndtere digitale angrep i egen virksomhet, og for å dele informasjon om digitale angrep med departementet og relevante samarbeidspartnere. Eksportstrategirådet skal redegjøre for arbeidet med sikkerhet og beredskap i årsrapporten.

6 FINANSIELT RAMMEVERK OG REVISJON

Eksportstrategirådet skal føre virksomhetsregnskapet etter SRS.

Riksrevisjonen forestår revisjon av Eksportstrategirådets virksomhet, herunder årsregnskap, og rapporterer resultatene av sin revisjon og kontroll til Stortinget.

7 IKRAFTTREDELSE

Nærings- og fiskeridepartementet, ikrafttredelse 01. 04 2022

Mette I. Wikborg
departementsråd